

Skanderborg Spildevand A/S
Døjsøvej 1
8660 Skanderborg

Udledningstilladelse for RBU'er med udledning til Eskebæk Mose

Hermed meddeler vi lovliggørende udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand samt opspædet spildevand til Eskebæk Mose.

Udledningstilladelsen omfatter regnbetingede udløb for både separate regnvandsudløb og for overløb fra fælleskloakkerne i oplandet.

Tilladelsen er meddelt efter ansøgning fra Skanderborg Spildevand A/S.

På de efterfølgende sider er udledningstilladelsen uddybet med vilkår og krav for opnået tilladelse.

Med venlig hilsen

Carina Sparre Lippert
Miljømedarbejder

Dato

27. juni 2022

Sagsnr.: 06.11.00-P19-12-22

Din reference

Carina Sparre Lippert

Tlf.: 87947740

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger her: <https://www.skanderborg.dk/databeskyttelse>

Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.

Plan, Teknik og Miljø
Naturbeskyttelse
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg

www.skanderborg.dk

Indholdsfortegnelse

1	Afgørelse.....	4
2	Vilkår.....	4
2.1	Vilkår for udløb med overløb af opspædet spildevand.....	4
2.2	Vilkår til drift og vedligehold for udløb med overløb af opspædet spildevand.....	5
2.3	Vilkår for udløb med separat regnvand.....	5
2.4	Vilkår til drift og vedligehold for udløb med separat regnvand.....	5
3	Begrundelse for afgørelsen.....	5
4	Redegørelse.....	5
4.1	Kloakplande.....	6
4.2	Systemsammenhæng.....	7
4.3	Eskebæk Mose - Udløb.....	7
4.4	Eskebæk Mose – Overløb.....	9
5	Udledning af vand- og stofmængder.....	9
5.1	PULS 2.0.....	9
5.2	Separate regnvandsudløb.....	9
5.3	Overløb.....	10
5.4	U-skema.....	10
5.5	Udledte vand- og stofmængder.....	10
6	Recipientforhold.....	10
7	Vores vurdering af projektet.....	13
7.1	Recipientforhold.....	13
7.2	Vandløbsregulativer.....	13
7.3	VVM-screening.....	14
7.4	Samlet vurdering.....	14
8	Forhold til anden lovgivning.....	14
8.1	Naturbeskyttelseslovens § 3.....	14
8.2	Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder).....	15
8.3	Bilag IV-arter.....	17
8.4	Grundvandsbeskyttelse.....	17
8.5	Museumsloven.....	17
9	Høring.....	17
10	Annoncering af afgørelsen.....	18
11	Klage mulighed og vejledning.....	18
12	Lovgrundlag.....	18

13	Bilag	19
14	Kopi til.....	19

1 Afgørelse

Hermed meddeler Skanderborg Kommune lovliggørende udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand samt opspædet spildevand til Eskebæk Mose.

Tilladelsen omfatter udledning af opspædet spildevand samt overfladevand via separate regnvandsudløb til Eskebæk Mose. Se overløbsbygværk og udløb, samt nærmere beskrivelse i afsnit 4 Redegørelse.

Udledning fra fælleskloakeret opland via overløbsbygværk og udløb:

- OV1 via udløb U2.41 til Eskebæk Mose

Udledning af overfladevand via separate regnvandsudløb:

- U2.21 til Eskebæk Mose
- U2.22 til Eskebæk Mose
- U2.71 til Eskebæk Mose

Tilladelsen er meddelt på baggrund af modtagne oplysninger fra ansøgningsmaterialet samt supplerende oplysninger, med de vilkår, der fremgår af det efterfølgende afsnit.

2 Vilkår

Vilkårene er opdelt efter udløbstyperne overløb med opspædet spildevand og udløb med separat regnvand. For begge typer udløb gælder det, at udledningstilladelsen kan, i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 30, tilbagekaldes eller ændres, hvis anlæggene ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Det er Miljøstyrelsen, der er tilsynsmyndighed på spildevandsforsyningssektorens udledninger. Udledningstilladelsen kan også tilbagekaldes, hvis forudsætningerne for tilladelsen ikke holder, eller der er givet ukorrekte oplysninger.

For at tilladelsen er overholdt, skal følgende vilkår overholdes:

2.1 Vilkår for udløb med overløb af opspædet spildevand

Tabel 2 i afsnit 4.2 viser et overblik over udløbspunkterne. Udløbsflowene som er angivet i tabellen, er baseret på den maksimale ledningskapacitet, og er dermed ikke den reelle påvirkning. Vilkårene baseres derfor på "worst case".

- De angivne udløbsflow (l/s) i tabel 2 ved den i ansøgningen anvendte genanvendelsesperiode må ikke øges yderligere.
- Udledningen fra det nævnte overløbsbygværk må kun omfatte opspædet spildevand fra de i ansøgningen oplyste oplande, se afsnit 4.
- I tilfælde af overløb, skal Skanderborg Spildevand A/S efterfølgende inspicere og rense recipienten og omkringliggende arealer for evt. ristestof.
- Udledningen fra overløbsbygværket skal ske efter passage af rist og skumkant.
- Udledningerne må ikke give anledning til oversvømmelser af de omkringliggende arealer omkring udløbspunktet.
- Der skal ske en løbende registrering af de udledte vandmængder [$m^3/år$] samt antallet af overløb [antal/år]. Såfremt der ikke foreligger målte registreringer, kan overløbsmængderne beregnes på baggrund af en valideret model.
- Beregningerne/registreringerne skal indgå i den årlige indberetning til Miljøstyrelsen (PULS), og sendes til Skanderborg Kommune senest d. 15. februar hvert år.

2.2 Vilkår til drift og vedligehold for udløb med overløb af opspædet spildevand

- Skanderborg Spildevand A/S har ansvaret for drift og vedligehold af overløbsbygværket og afløb frem til og med udløbspunktet i recipienten.
- Vedligeholdelse og rensning af overløbsbygværk og afløb skal ske på en sådan måde, at der ikke sker udledning af slam og ristestof.
- Overløbsbygværk og afløb skal jævnligt efterses, og tilsynet skal føres i en driftsjournal af Skanderborg Spildevand A/S.
- Funktionsfejl ved overløbsbygværket, uheld med udledning til de omkringliggende arealer, overfladegener og lignende, skal omgående meddeles til tilsynsmyndigheden samt Skanderborg Kommune.
- Der skal sikres uhindret adgang til overløbsbygværket og afløb med hensyn til drift, vedligeholdelse og tilsyn.

2.3 Vilkår for udløb med separat regnvand

Tabel 2 i afsnit 4.2 viser et overblik over udløbspunkter. Udløbsflowene som er angivet i tabellen, er baseret på den maksimale ledningskapacitet, og er dermed ikke den reelle påvirkning. Vilkårene baseres derfor på "worst case".

- De angivne udløbsflow (l/s) i tabel 2 ved den i ansøgningen anvendte gentagelsesperiode må ikke øges yderligere.
- Udledningen fra de nævnte udløbspunkter må kun omfatte separat regnvand fra de i ansøgningen oplyste oplande, se afsnit 4.
- Udledningerne må ikke give anledning til oversvømmelser af de omkringliggende arealer omkring udløbspunkter.

2.4 Vilkår til drift og vedligehold for udløb med separat regnvand

- Skanderborg Spildevand A/S har ansvaret for drift og vedligehold af afløb frem til og med udløbspunkterne i recipienterne.
- Vedligeholdelse og rensning af afløb skal ske på en sådan måde, at der ikke sker udledning af slam/sediment til recipienten.
- Afløb skal jævnligt efterses, og tilsynet skal føres i en driftsjournal af Skanderborg Spildevand A/S.
- Der skal sikres uhindret adgang til afløb med hensyn til drift, vedligeholdelse og tilsyn.

3 Begrundelse for afgørelsen

I vurderingen er der bl.a. lagt vægt på at:

- Udledningen vurderes ikke at medføre negativ miljømæssig påvirkning af Eskebæk Mose, Egholm Bæk og Skanderborg Lillesø eller andre målsatte vandområder.
- Der vil ikke være nogen negativ påvirkning af udpegningsgrundlag eller bevaringsstatus for nedstrøms liggende Natura 2000-områder eller bilag IV-arter.

Der henvises derudover til vurderingerne af projektet i afsnit 7 (Vores vurdering af projektet).

4 Redegørelse

Den gældende tilladelse (forventet meddelt af daværende Århus Amt eller via en landvæsenskommissionskendelse) er bortkommet i fysisk form, og der foretages en fornyet ansøgning om fornyet udledningstilladelse.

Nærværende tilladelse omfatter både udledning af opspædet spildevand fra fælleskloakerede områder samt udledning af overfladevand fra separatkloakerede områder.

Der eksisterer en udledningstilladelse fra 2014 for udløb U2.11 i oplandet til Eskebæk Mose og den er dermed ikke omfattet af nærværende tilladelse.

4.1 Kloakoplande

Eskebæk Mose leder til Egholm Bæk og videre til Skanderborg Lillesø, som er opstrøms oplandet til Skanderborg Sø, som leder til Gudenåen.

Figur 1 viser placeringen af overløb samt udløb i Eskebæk Mose.

Figur 1 Oversigt over ledningsnettet i tilknytning til Eskebæk Mose samt placering af overløb og udløb.

Kloakoplande og deres arealer samt udløbspunkter fremgår af tabel 1.

Tabel 1 Oplande og deres arealer til de enkelte overløb og udløb fra faktiske forhold.

Udløb	Kloakoplande	Areal (ha)	Reduceret areal (ha)	Befæstelsesgrad (%)
U2.21	2.2a	2,3	0,7	36,5
U2.22	2.2b	2,3	1,1	57,3
U2.71	2.8, 2.4	9,0	2,8	37,3
U2.41	2.7	0,8	0,2	30,0

Det totale areal fra separatkloakerede oplande til udløb er 5,4 ha og det reducerede areal er 2,0 ha. Det totale areal til overløbsbygværket er 9,0 ha og det reducerede areal er 2,8 ha.

Spildevandet ledes til Skanderborg Centralrenseanlæg.

De enkelte udløb og overløb vil blive gennemgået i kommende afsnit med beskrivelse af system samt eventuelle ændringer i forhold til gældende Spildevandsplan 2016-2020.

4.2 Systemsammenhæng

Tabel 2 viser et overblik over udløbstype, der leder til Eskebæk Mose.

Tabel 2 Udløbstype til Eskebæk Mose

Udløb	Udløbstype	Udløbsrør	Udløbsflow	Bemærkninger
U2.21	SR	ø400	351 ¹	Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.
U2.22	SR	ø150	12 ¹	
U2.71	SR	ø200	33 ¹	
U2.41	OV	ø600	512 ²	

¹ Udløbsflow er baseret på den maksimale ledningskapacitet og er dermed ikke den reelle påvirkning.

² Udløbsflow er baseret på hydraulisk beregning beskrevet i "Ansøgning om fornyet tilladelse til udledning af regnfortyndet opspædet spildevand og overfladevand i udløb til Eskebæk Mose".

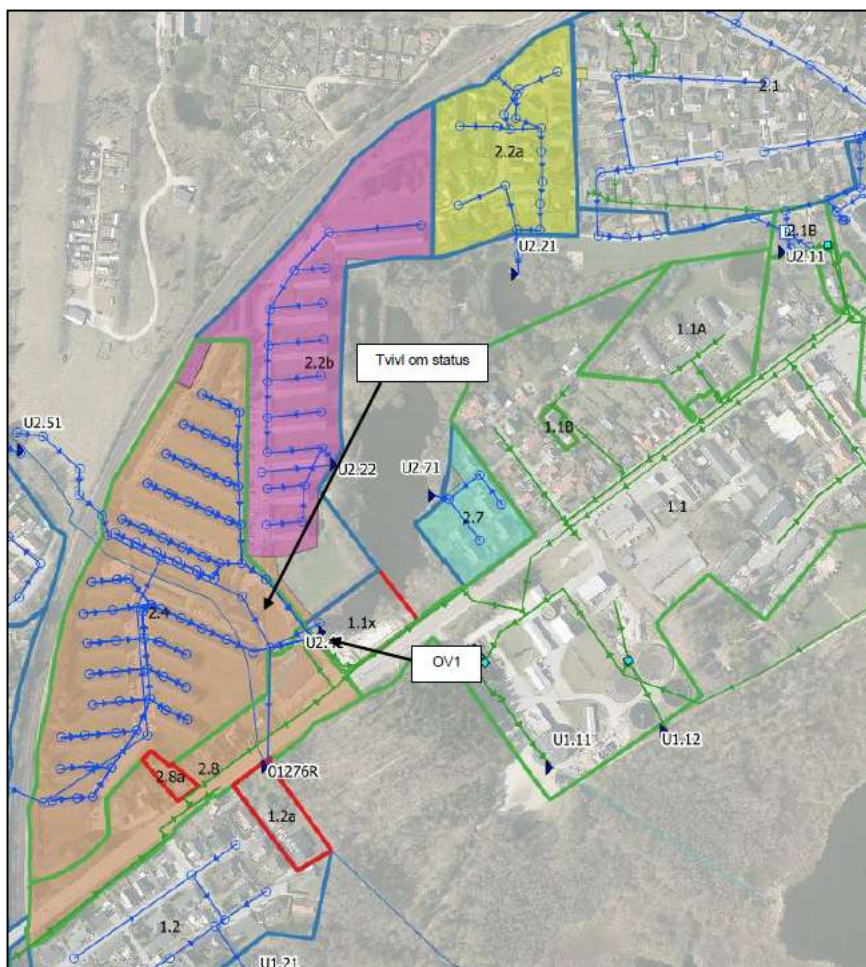
Kloaksystemet er etableret i 1965-1967. Det er forventet, at BAT på det etablerede tidspunkt er benyttet. Krav til rensning er ændret siden etableringen af udløb og overløb.

Der foregår i forbindelse med ansøgningen om udledningstilladelse ingen projektmæssige fysiske ændringer i hverken kloakoplande, overløbsbygværker eller udløbspunkter.

4.3 Eskebæk Mose – Udløb

Figur 2 viser ledningsnettet og oplandene til udløbene til Eskebæk Mose, og sidestiller de faktiske forhold med spildevandsplanens oplande.

Det blå område er separatkloakeret oplande fra Spildevandsplanen, grøn er fælleskloakeret og det med rødt er spildevandskloakeret. Der er god overensstemmelse mellem de faktiske forhold og spildevandsplanens oplande. Der er et markareal, som er taget ud af 2.2b.

Figur 2 Oversigt over placering af overløb og udløb samt oplandene hertil.

Tabel 3 Systemsammenhængen for de faktiske forhold for de enkelte udløb ved Eskebæk Mose.

Udløb	Overløb	Beskrivelse
U2.21		Udløbet modtager regnvand fra kloakopland 2.2a (markeret med gult). Regnvandet ledes uforsinket og urensset til recipient via \varnothing 400.
U2.22		Udløbet modtager regnvand fra kloakopland 2.2b (markeret med lyserød). Regnvandet ledes uforsinket og urensset til recipient via \varnothing 150.
U2.71		Udløbet modtager regnvand fra kloakopland 2.7 (markeret med turkis). Regnvandet ledes uforsinket og urensset til recipient via \varnothing 200.
U2.41	OV1	Udløbet modtager fællesvandet fra overløbsbygværk OV1 fra kloakopland 2.51 (markeret med orange). Det er en fejl internt, at det er noteret som regnvandsledninger. Fællesvandet ledes fra overløb til recipient via \varnothing 600.

Eskebæk Mose har en rørlagt forbindelse til Egholm Bæk, som udmunder i Skanderborg Lillesø.

Der er kendskab til lokationer i kommunen, hvor der er tvivl om hvorvidt en strækning er vandløb eller spildevandsledning, se figur 2 (tvivl om status). Det er ikke muligt at klarlægge disse forhold med den givne deadline for udarbejdelse af ansøgning for udledningstilladelse. Det planlægges indarbejdet en procedure i den kommende spildevandsplan, hvordan disse områder håndteres og konsekvenser ved skift af status. Proceduren samt det videre arbejde sker i et samarbejde mellem Skanderborg Kommune og Skanderborg Spildevand A/S.

4.4 Eskebæk Mose – Overløb

Overløbsbygværk er en sikkerhedsventil i de kloakrør, der både fører regnvand og spildevand. Når det regner meget kraftigt, strømmer der mere vand i kloakken, end der er plads til. Overløbsbygværk sikrer, at en mindre del af dette vand løber over under kontrollerede forhold. Alternativet kan være, at vandet presser sig op gennem kloakdæksler til terræn eller oversvømmer kældre i lavtliggende områder.

Det vand, som løber over og videre ud i recipienten, er regnvand blandet med lidt spildevand. Fast materiale i spildevandet bliver samlet op i en rist, så hverken toiletpapir eller andre flydestoffer (også kaldet ristegods) flyder rundt efter et overløb.

Overløbet af det opspædede spildevand fra overløbsbygværk OV1 ledes til Eskebæk Mose via udløb U2.41.

Overløbsbygværker er et vilkår for den måde som hele kloaksystemet er designet og dimensioneret på i historisk tid. Efterhånden som de fælleskloakerede oplande bliver separatkloakerede, bliver overløbsbygværkerne overflødige og kan nedlægges.

Kloakanlægssystemet i området er etableret før 2008, og Skanderborg Forsyning har således iht. Skanderborg Kommunes Spildevandsplan 2016-2020 ikke krav om opfyldelse af serviceniveau svarende til en gentagelsesperiode på 10 år (fra fællessystem).

5 Udledning af vand- og stofmængder

I nærværende afsnit beskrives udledningen af vand- og stofmængder til Eskebæk Mose.

5.1 PULS 2.0

I tabel 4 nedenfor ses nuværende data fra PULS 2.0 for de enkelte udløb for konkretåret 2020. Disse tal er ikke retvisende og vil blive erstattet af nyere beregnede tal via PULS indberetning, efter ændring af oplande i forbindelse med udarbejdelse af ny spildevandsplan.

Tallene er medtaget i tilladelsen for at vise forskellen på de nuværende data (tabel 4) og det tilladte fremadrettet (vist i tabel 5 og Tabel 6).

Tabel 4 Data fra PULS 2.0 for de enkelte udløb for konkretåret 2020.

Udløb	Areal		Vandmængde (m ³ /år)	Stofmængde baseret på konkretår			
	Total (ha)	Reduceret (ha)		BI ₅ [Kg/år]	COD [Kg/år]	N [Kg/år]	P [Kg/år]
U2.21	2,3	0,7	5.080	30	254	10	1,5
U2.22	4,5	0,9	6.490	39	325	13	1,9
U2.41	9,0	2,2	482	14	87	6	1,0
U2.71	0,8	0,2	1.172	7	59	2	0,4

5.2 Separate regnvandsudløb

Vandmængderne for de separate regnvandsudløb vises for henholdsvis normalår og for konkretåret 2020 og er baseret på arealerne beskrevet i tabel 1, som beskriver de faktiske forhold for oplandene til Eskebæk Mose. Beregningen af vand- og stofmængder er baseret på "Paradigme for beregning af vand- og stofmængder" udarbejdet februar 2022 af Skanderborg Spildevand A/S. Stofudledningen er baseret på vandmængden for konkretåret 2020.

Tabel 5 Tabel over vand- og stofudledninger fra de enkelte udløb.

Udløb	Vandmængde (m ³ /år)	BI ₅ [Kg/år]	COD [Kg/år]	N [Kg/år]	P [Kg/år]
-------	------------------------------------	----------------------------	----------------	--------------	--------------

	Normalår	Konkretår				
U2.21	4.900	4.403	26,4	220,2	8,8	1,3
U2.22	7.700	6.919	41,5	346,0	13,8	2,1
U2.71	1.400	1.258	7,5	62,9	2,5	0,4
SUM	14.000	12.580	75,4	629,1	25,1	3,8

5.3 Overløb

Til beregning af stofmængderne anvendes ”Paradigme for beregning af vand- og stofmængder” af februar 2022 viser de beregnede udledte stofmængder for det enkelte overløb.

Tabel 6 Tabel over vand- og stofudledninger fra de enkelte overløb

Overløb	Vandmængde (m ³ /år)	BI5 [Kg/år]	COD [Kg/år]	N [Kg/år]	P [Kg/år]
U2.41	1.160	34,8	208,8	13,9	3,3

5.4 U-skema

U-skema med de forhåndenværende nyeste data ses af tabel 7.

Tabel 7 U-skema for udløb til Eskebæk Mose.

(Skemaindhold/opdeling svarer til udløbsskema fra den godkendte spildevandsplan 2016-2020).

Udløbsdata				Oplandsdata						Afløbsdata**						Recipientdata
Udløb	Type	Rensning	Bassin [m ³]	Deloplande	Areal [ha]	Ared ¹ [ha]	A(fra) [ha]	Qa [l/s]	Qtr ¹	Overløb [l/år]	Vandm [m ³ /år]	BI5 [kg/år]	COD [kg/år]	Tot-N [kg/år]	Tot-P [kg/år]	Recipient
U2.21				2.2a	2,3	0,7					4.403	26,4	220	8,8	1,3	Eskebæk Mose
U2.22				2.2b	2,3	1,1					6.919	41,5	346	13,8	2,1	Eskebæk Mose
U2.41				2.8, 2.4	9,0	2,8				12,8	1.160	34,8	208	13,9	2,3	Eskebæk Mose
U2.71				2.7	0,8	0,2					1.258	7,5	62,9	2,5	0,4	Eskebæk Mose
SUM										12,8	13.740	110	649	39	6,1	

* Ved en gennemsnitlig faktisk afstrømningskoefficient på ca. 40 % iht. spektralanalyse udarbejdet af Scalgo foråret 2021. Reduktionsfaktor på 0,8.

** Gennemsnit af de hydrauliske modelberegninger foretaget for 2012-2021.

5.5 Udledte vand- og stofmængder

Oversigt over de udledte vand- og stofmængder for de relevante udløb er vist i bilag 1. I bilaget er vist de vand- og stofmængder, der indgår i ansøgningen. Det er således disse data, der ansøges på baggrund af (den fremtidige udledning). Data er fremkommet via opdaterede modelberegninger og fremgår af ansøgningen samt af tabellerne ovenfor. I tabellen i bilag 1 er ligeledes vist data udtrukket fra PULS, som indgår i basisanalysen for den kommende Vandområdeplan (2021-2027). Disse data repræsenterer dermed de eksisterende vand- og stofmængder, der udledes i dag.

Det skal bemærkes, at vand- og stofmængderne fra ansøgningen beregnet på baggrund af nye modelberegninger er mere retvisende data end dataene fra PULS (basisanalysen).

6 Recipientforhold

Eskebæk Mose er ikke målsat og dermed ikke tilstandsvurderet jf. basisanalysen i Vandområdeplanerne 2021-2027 og miljøtilstanden er derfor ukendt. Eskebæk Mose har udløb til Skanderborg Lillesø via Egholm Bæk.

Egholm Bæk er i gældende Vandområdeplan og i basisanalysen for Vandområdeplaner 2021 – 2027 markeret med en målsætning om en god økologisk tilstand. Egholm Bæk er ifølge basisanalysen registeret som et naturligt vandløb. Den aktuelle tilstand i Egholm Bæk er vurderet til ukendt økologisk tilstand. Den samlede vurdering af tilstanden er sket på baggrund af en

ukendt tilstand for smådyr (Dansk Vandløbsfauna indeks; DVFI), fisk og planter. Egholm Bæk leder til Skanderborg Lillesø.

Skanderborg Lillesø er i gældende vandområdeplan og i basisanalysen for Vandområdeplaner 2021 – 2027 markeret med en målsætning om en god økologisk tilstand. Skanderborg Lillesø er ifølge basisanalysen registreret som en naturlig sø. Den aktuelle tilstand i Skanderborg Lillesø er vurderet til dårlig økologisk tilstand. Den samlede vurdering af tilstanden er sket på baggrund af en målt tilstand for fytoplankton på dårlig, samt dårlig tilstand for fisk og planter. Skanderborg Lillesø leder videre til Skanderborg Sø.

Skanderborg Sø har en målsætning om mindst god økologisk tilstand. Skanderborg Sø har moderat økologisk tilstand i Vandområdeplan 2015-2021, men den aktuelle tilstand i Skanderborg Sø er dårlig økologisk tilstand jf. basisanalysen 2021-2027. Den samlede vurdering af tilstanden i Skanderborg Sø er sket på baggrund af en målt tilstand for planter på moderat, fytoplankton på ringe, fisk på dårlig samt god kemisk tilstand. Tilstanden er forringet fra moderat til dårlig fra Vandområdeplanen 2015-2021's tilstandsvurdering og til den seneste basisanalyse (2021-2027). Tilstanden er faldet fra moderat til hhv. ringe for fytoplankton og dårlig for fisk. Dette indikerer, at forholdene i søen er blevet forringet for fytoplankton og fisk, hvilket kan skyldes en øget tilførsel af næringsstoffer til søen. Dette kan medføre en reduceret sigtbarhed i vandet og en potentiel ændring i fiskenes fødegrundlag, da fytoplankton tilstanden ligeledes er faldet. Fiskenes tilstand kan dermed forringes på grund af en ringe tilstand for fytoplankton som følge af forringet vandkvalitet og sigtbarhed, hvilket forringer søens generelle tilstand.

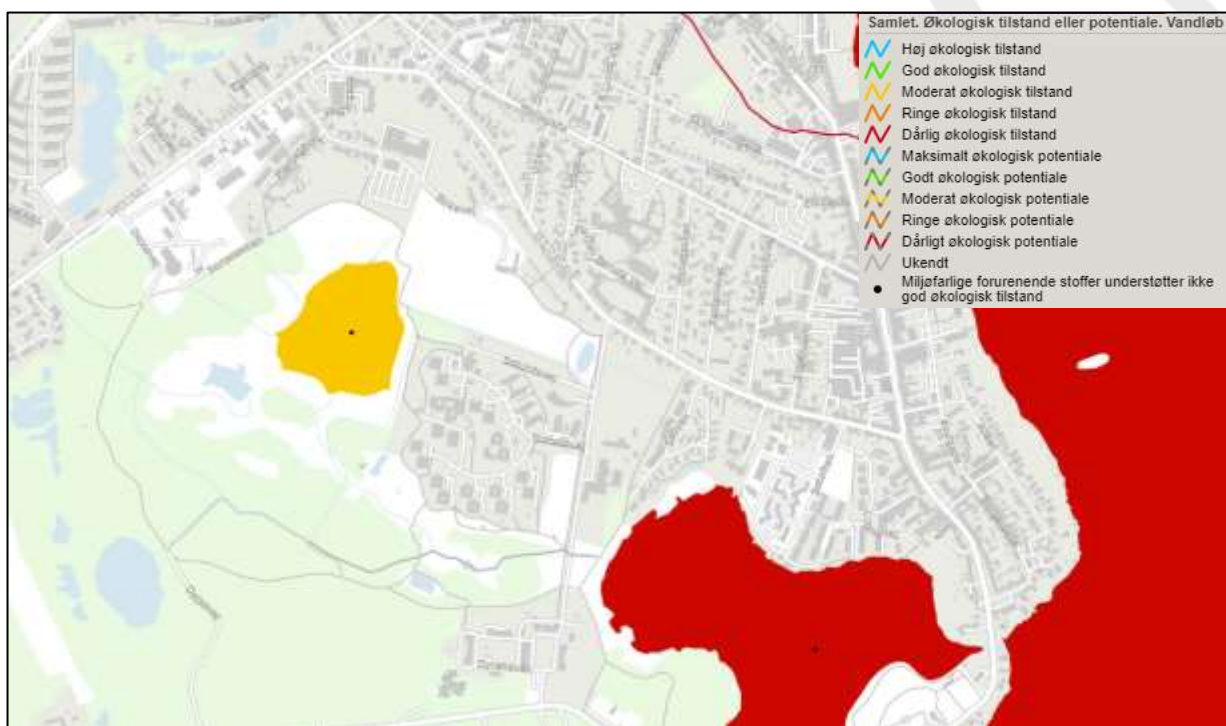
Fjernrecipienten Randers Fjord (indre + ydre) er målsat med god økologisk tilstand. Målsætningen er jf. gældende Vandområdeplan 2015-2021 ikke opfyldt for Randers Fjord (indre + ydre), og ift. kvælstof er der i gældende Vandområdeplan 2015-2021 et indsatskrav ift. kvælstof (en reduktion i udledning) på 684,3 tons N/år.

På figur 3 nedenfor ses de aktuelle miljømål, hvor de nære recipienter er vist (Egholm Bæk og Skanderborg Lillesø). De fjerne recipienter vurderes ikke at blive påvirket fra udledningen af de regnbetingede udløb og behandles ikke yderligere.

Figur 3 Aktuelle miljømål for de nære recipienter fra basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 i tilknytning til Eskebæk Mose.

På figur 4 nedenfor ses den aktuelle miljøtilstand, hvor de nære recipienter er vist (Egholm Bæk og Skanderborg Lillesø). De fjerne recipienter vurderes ikke at blive påvirket fra udledningen fra de regnbetingede udløb og behandles ikke yderligere.

Figur 4 Aktuelle miljøtilstand for de nære recipienter fra basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 i tilknytning til Eskebæk Mose.

7 Vores vurdering af projektet

7.1 Recipientforhold

Udledningerne til Eskebæk Mose er udledning af både overløbsvand samt overfladevand fra separatkloakerede områder. Under de nuværende forhold er den økologiske tilstand i Eskebæk Mose ukendt, da mosen ikke er målsat i vandområdeplanerne. Mosen er dog beskyttet ift. § 3 i Naturbeskyttelsesloven, hvilket medfører at udledninger ikke må give anledning til en ændret miljøtilstand.

Miljøtilstanden i Eskebæk Mose vurderes ikke at blive påvirket negativt ved den ansøgte udledning. For det relevante udløb, hvor der ansøges om en fornyet tilladelse, søges der om højere stof- og vandmængder (data i ansøgning baseret på modelberegninger) end de mængder, der er indberettet til PULS og anvendt i planlægningen af Vandområdeplanen (se bilag 1). Samlet set, ansøges der om udledning af en højere mængde fosfor (6,1 kg/år), end der indgår i statusbelastningen fra PULS (statusbelastning på 5 kg/år, se bilag 1). De højere vand- og stofmængder i det ansøgte ift. data anvendt i vandplanlægningen er dog ikke et udtryk for en øget tilledning, men at nye modelberegninger i ansøgninger giver mere retvisende data. Det vurderes derfor, at udledningen ikke vil have negativ betydning for miljøtilstanden i Eskebæk Mose.

De udledte vandmængder fra de regnbetingede udløb vurderes rent hydraulisk at være af mindre betydning for mosen. Der vurderes ikke at opstå erosion til skade for dyr, planter og de fysiske forhold i vandløbene. Udløbsmængderne ændres ikke fra i dag og vi er ikke bekendt med, at der er hydrauliske problemer omkring udløbene.

Miljøtilstanden eller sandsynligheden for måløpfyldelse i Egholm Bæk vurderes ikke at blive påvirket af en lovliggørelse af de regnbetingede udløb til Eskebæk Mose. Den aktuelle tilstand i Egholm Bæk er vurderet til ukendt økologisk tilstand. Da en lovliggørelse af de eksisterende udløb ikke ændrer på de udledte stof- eller vandmængder, påvirkes Egholm Bæk ikke.

Udledningen fra det regnbetingede udløb udgør miljømæssigt en mindre andel af den samlede mængde næringsstoffer og forurenende stoffer der tilføres Skanderborg Lillesø, og de nedstrøms liggende vandområder. Ifølge gældende Vandområdeplan (2015-2021), transporteres der årligt 126 kg fosfor gennem Skanderborg Lillesø (gennemsnit for årene 2010-2014 og med en Baselinebelastning på ligeledes 517 kg fosfor i 2021, ifølge Vandområdeplan 2015-2021). Koncentrationen af fosfor har stor betydning for tilstanden i søer, da fosfor er bestemmende for algevæksten og dermed klarheden af vandet, som igen har betydning for vandplanter og fiske sammensætning. Den ansøgte fosforudledning fra det regnbetingede udløb udgør samlet 6,1 kg fosfor årligt. Udledningen udgør dermed 1,8 % af den samlede fosfortilførsel til Skanderborg Lillesø i forhold til Baseline. For det relevante udløb, hvor der ansøges om en fornyet tilladelse, søges der om lavere stof- og vandmængder (data i ansøgning baseret på modelberegninger) end de mængder, der er indberettet til PULS og anvendt i planlægningen af Vandområdeplanen (se bilag 1). Samlet set, ansøges der om udledning af en øget mængde fosfor (6,1 kg/år), end der indgår i statusbelastningen for Skanderborg Sø (statusbelastning på 5 kg/år, se bilag 1). De højere vand- og stofmængder i det ansøgte ift. data anvendt i vandplanlægningen er dog ikke et udtryk for en øget tilledning, men at nye modelberegninger i ansøgninger giver mere retvisende data. Samtidigt udgør de udledte stof- og vandmængder en lille del af den samlede belastning, hvorfor det vurderes at udledningen ikke vil have negativ betydning for miljøtilstanden eller sandsynligheden for måløpfyldelse i Skanderborg Lillesø.

7.2 Vandløbsregulativer

Eskebæk Mose er ikke omfattet af et regulativ.

Egholm Bæk er omfattet af Regulativ for Egholmsbækken, Sorte Sø og Henning Sø med tilløb, der opstiller vandløbets dimensioner og krav til vedligeholdelse af vandløbet. Jf. regulativet har byrådet besluttet, at Egholm Bæk og forbindelsen mellem Sorte Sø (i dag Svanesø) og Henning Sø (i dag Skanderborg Lillesø) samt tilløbet skal vedligeholdes på basis af vandløbets fastlagte geometriske skikkelse. Resten af vandløbet, som er det tidligere strømløb gennem Sorte Sø og

strømløbet i Henning Sø, skal henligge i naturlig tilstand. Det indebærer, at der ikke stilles krav til vandløbets skikkelse eller vandføringsevne på disse strækninger. Grøden skæres én gang om året og inden 1. august.

Station/strækning (m)	Bredde (cm)	Afstand m. grødebrømmer (m)
0 - 571	60	4
895 - 2000	80	5
2250 - 2330	200	14

En fornyet tilladelse til udledning fra de regnbetingede udløb vil ikke påvirke de gældende vandløbsregulativer og bestemmelserne heri.

7.3 VVM-screening

Ud fra Miljøvurderingslovens bilag 2 har vi vurderet at overløbsbygværker ikke er omfattet af krav om screening for VVM. Overløbsbygværker er en indbygget sikkerhedsventil i kloaksystemet, og dermed en del af spildevandsledningen. Spildevandsledninger skal ikke screenes, medmindre de indgår som en del af et samlet anlægsarbejde ved etablering af et nyt byområde.

Idet udledningerne har stået på siden 1960'erne, vil det tilladte ikke betyde en forringelse af søens tilstand, men snarere en bibeholdelse af en belastning. Efterhånden som de fælleskloakerede oplande bliver separatkloakerede, vil overløbene med opspådet spildevand blive mindre og mindre.

7.4 Samlet vurdering

Samlet set vurderer vi, at udledningen ikke vil være til hinder for, at målsætninger for vandområderne nedstrøms kan opnås. Der vil dermed ikke være nogen negativ effekt på nogen af kvalitetselementerne.

8 Forhold til anden lovgivning

Vi har undersøgt, om udledningen kan give problemer i forhold til:

- Naturbeskyttelseslovens §3
- Natura 2000
- Bilag IV-arter
- Grundvandsbeskyttelse
- Museumsloven

8.1 Naturbeskyttelseslovens § 3

Eskebæk Mose, Egholm Bæk, Skanderborg Lillesø og Skanderborg Sø, er alle omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at der ikke må ske ændringer af tilstanden i vandløbene og søerne, uden at der er meddelt dispensation fra Skanderborg Kommune.

En række arealer langs med vandløbet og søerne er også omfattet af § 3-beskyttelsen i Naturbeskyttelsesloven (se figur 5).

Figur 5: § 3-beskyttede naturtyper i og i tilknytning til Eskebæk Mose og Skanderborg Sø, Jf. Danmarks Arealinformation.

En fornyet tilladelse til de regnbetingede udledninger giver ikke anledning til en forøget udledning af vand- eller stofmængder til Eskebæk Mose. Udledningen fra de regnbetingede udløb vil derfor ikke give anledning til tilstandsændringer for de § 3-beskyttede vandløb, søer eller naturområder i tilknytning til Eskebæk Mose, Egholm Bæk, Skanderborg Lillesø og Skanderborg Sø.

8.2 Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder)

Det fremgår af Habitatbekendtgørelsen, at der skal foretages en vurdering af, om et påtænkt projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Udledningen foregår ikke til et internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-område, men længere nedstrøms ses Natura 2000-område nr. 52: "Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå". Natura 2000-område nr. 52 består af Habitatområde nr. 48 og Fuglebeskyttelsesområdet nr. 35.

Jf. Natura 2000-handleplan 2022 – 2027 for Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå, er naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området som følger:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 48		
Naturtyper:	Lobellesø (3110)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Højmose* (7110)
	Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140)
	Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Lys skivevandkalv (1082)
	Bæklampret (1096)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Figur 6 Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 48 ” Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå”.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 35		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)

Figur 7 Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr. 35 ”Mossø”.

Jf. Natura 2000 Basisanalyse 2022-2027 er udpegningsarterne damflagermus, odder, stor vandsalamander og bæklampret registreret ved og i tilknytning til ” Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå ” (figur 8). Der ses flere levesteder for rørhøg ved Mossø (figur 9).

Figur 8 Udpegningsarter jf. Natura 2000-basisanalyse 2022-2027.

Figur 9 Udpegning af levesteder for rørhøg jf. Natura 2000-basisanalysen 2022-2027.

Udledningen fra de regnbetingede udløb ændres ikke i forbindelse med denne fornyelse af udledningstilladelse og vurderes dermed ikke at ændre tilstanden for kortlagte naturtyper og habitarter i Natura 2000-området nr. 52 "Saltens Å, Saltens Langsø, Mossø og søer syd for Saltens Langsø og dele af Gudenå". Igennem Skanderborg Sø transporteres der årligt 3.571 kg fosfor i 2010-2014 (med en Baselinebelastning på 3.292 kg fosfor i 2021, ifølge vandområdeplan 2016-2021). Fosformængden fra de regnbetingede udløb er dermed 0,19 % af den samlede transport i forhold til Baseline til Skanderborg Sø. Herefter ledes vandet videre og udmunder i Mossø. En fornyelse af udledningstilladelsen vurderes derfor ikke at påvirke habitatnaturtyper, eller arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet, hvorfor det ikke er nødvendigt at foretage en egentlig konsekvensvurdering ift. habitatnaturtyperne eller arter på udpegningsgrundlaget.

8.3 Bilag IV-arter

Der må ikke gives tilladelse til det ansøgte, hvis indgrebet forsætligt kan forstyrre med skadelig virkning for arter eller bestande nævnt i direktivets bilag IV, eller hvis indgrebet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV arterne. De danske regler fremgår af Habitatbekendtgørelsen, og er implementeret i Naturbeskyttelseslovens § 29a og b.

Ifølge registreringer på naturdata.dk er der ikke kendskab til, at der er bilag IV-arter i eller i tilknytning til Eskebæk Mose. Der kan potentielt forekomme arter af flagermus og arter af padder i nærområderne.

I forbindelse med fornyelsen af udledningstilladelsen ændres udledningen fra de regnbetingede udløb ikke og dermed påvirker det ikke fysisk de områder, hvor bilag IV-arterne potentielt kan forekomme. Da det ikke medfører en merudledning af vand eller stof, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke potentielle levesteder for bilag IV-arter.

8.4 Grundvandsbeskyttelse

De regnbetingede udledninger til Eskebæk Mose vurderes ikke at påvirke grundvandsinteresser.

8.5 Museumsloven

Der er ikke registreret fredede fortidsminder, fredede områder eller kulturarvsarealer i eller i tilknytning til Eskebæk Mose.

9 Høring

Vi har foretaget en høring af projektet inden tilladelsen er meddelt, hos følgende parter:

- Skanderborg Spildevand A/S, Døjsøvej 1, 8660 Skanderborg

10 Annoncering af afgørelsen

Afgørelsen annonceres fra d. 27. juni 2022 i 4 uger på vores hjemmeside under [aktuelle høringer](#), samt i Lokalavisen Skanderborg.

11 Klage mulighed og vejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagen skal være modtaget i Klagenævnet senest d. 25. juli 2022.

Klagefristen udløber fire uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag eller helligdag forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Du klager via Klageportalen, som du tilgår via [Nævnenes Hus](#). Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for os via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til os. Hvis vi fastholder afgørelsen, sender vi klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked når vi sender den videre.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til os. Vi videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på [Fritagelse fra klageportalen](#).

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt ved domstolene inden 6 måneder efter meddelelse af afgørelse.

12 Lovgrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven – LBK 100 af 19.01.2022 af lov om Miljøbeskyttelse
 - § 28 stk. 1 – tilladelse til udledning
 - § 71 – pligt til at orientere tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller fare herfor
 - § 78a – tilladelsens gyldighed
 - §§ 91 & 98 – klagemulighed
 - § 96 – klagen har ikke opsættende virkning
 - §§ 99 & 100 – klageberettigede
 - § 101 – søgsmål
- Spildevandsbekendtgørelsen - Bekendtgørelse nr. 1393 af 21.06.2021: Bekendtgørelse om spildevandstilladelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 & 4,
 - Kap. 8 - 9 – udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet
- Bekendtgørelse om undervisning af personale, der betjener renseanlæg for spildevand – Bekendtgørelse nr. 816 af 27.06.2016

- VVM-bekendtgørelsen, Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 1976 af 27. oktober 2021
 - § 21 – afgørelse om ikke VVM-pligt
 - Bilag 6 - udvælgelseskriterier omhandlet i § 21
- Naturbeskyttelsesloven - Miljøministeriets lov om Naturbeskyttelse nr. 1986 af 27.10.2021
 - § 3 – beskyttede naturtyper m.v.
 - Kapitel 5: § 29 a & b – Beskyttelse af plante- og dyrearter m.v.
- Habitatbekendtgørelsen – Miljøministeriet bekendtgørelse nr. 2091 af 12.11.2021 - Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
 - § 6 – tilladelser, dispensationer, godkendelser, planlægning m.v.
 - § 10 & 11 – generel beskyttelse af visse arter
 - Bilag 1 – 7
- Bekendtgørelse af lov om vandplanlægning – bekendtgørelse nr. 126 af 2017-01-26 om vandplanlægning.
- Museumsloven – Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08.04.2014 o § 27 stk. 2 – arkæologisk kulturarv.

Øvrige referencer

- ”Paradigme for beregning af vand- og stofmængder” udarbejdet februar 2022 af Skanderborg Spildevand A/S.

13 Bilag

- Bilag 1 – Udløbsdata

14 Kopi til

- Styrelsen for Patientsikkerhed; trnord@stps.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund; jka@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening; DNSkanderborg-sager@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening; mail@dkfisk.dk
- Skanderborg Museum; info@skanderborgmuseum.dk
- Friluftsrådet; soehoejlandet@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening i Skanderborg Kommune; skanderborg@dof.dk

Bilag 1: Udløbsdata														
Udløb				Afløbsdata*					Afløbsdata**					
Udløb	Type	Rensning	Bassin (m ³)	(m ³ /år)	BI5 (kg/år)	COD (kg/år)	Tot-N (kg/år)	Tot-P (kg/år)	(m ³ /år)	BI5 (kg/år)	COD (kg/år)	Tot-N (kg/år)	Tot-P (kg/år)	Recipient
U2.21	SR			4.403	26,4	220	8,8	1,3	5.080	30	254	10	1,5	Eskebæk Mose
U2.22	SR			6.919	41,5	346	13,8	2,1	6.490	39	325	13	1,9	Eskebæk Mose
U2.41	OV			1.160	34,8	208	13,9	2,3	482	12	77	5	1	Eskebæk Mose
U2.71	SR			1.258	7,5	62,9	2,5	0,4	1.891	11	95	4	0,6	Eskebæk Mose
SUM				13.740	110,2	836,9	39	6,1	13.943	92	751	32	5	

* Ansøgt udledning, gennemsnit af de hydrauliske modelberegninger foretaget for perioden 2012-2021.

** Statusudledning (udtræk fra PULS, basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027)

 = Ansøgt vandmængde, stofmængder, kvælstof og fosformængde højere end status